

PYTANIE:

Celem szczegółowym działania jest zwiększenie kompetencji osób w zakresie języków obcych i ICT. Czy oznacza to, że oprócz szkoleń językowych mają być również przeprowadzone szkolenia informatyczne?

ODPOWIEDŹ:

W projekcie mogą być realizowane szkolenia informatyczne i/lub językowe. Nie ma obowiązku realizacji dwóch typów kursów w jednym projekcie.

PYTANIE:

Beneficjent realizując szkolenie łączone, komputerowo-językowe, bez osobnego rozbijania na dwa oddzielne moduły, chciałby dać uczestnikom możliwość uzyskania wyłącznie certyfikatu dotyczącego kompetencji komputerowych. Proszę o potwierdzenie, iż w przypadku zdotowania takiego projektu, w którym finansowana byłaby zarówno część językowa jak i cyfrowa, certyfikacja musi dotyczyć obu rodzajów kompetencji.

ODPOWIEDŹ:

Celem każdego dofinansowanego projektu jest zdobycie przez uczestników szkoleń/ kursów odpowiedniego certyfikatu potwierdzającego nabyte umiejętności. Jeśli uczestnicy projektu będą uczestniczyć w kursie cyfrowym oraz językowym, powinni podejść do egzaminu zewnętrznego, zarówno cyfrowego, jak i językowego.

PYTANIE:

Czy uczestnikami projektu mogą być osoby z innych grup aniżeli osoby o niskich kwalifikacjach i/lub po 50 roku życia?

ODPOWIEDŹ:

Projekty mogą być kierowane wyłącznie do osób o niskich kwalifikacjach i/lub osób po 50 roku życia. Nie ma możliwości skierowania projektu do osób nie mieszczących się w ww. grupach docelowych.

PYTANIE:

Grupę docelową zgodnie z kryterium preferencyjnym mają stanowić mieszkańcy wsi. Jak należy szczegółowo rozumieć tę grupę? Czy chodzi o zameldowanie stałe lub czasowe na terenie obszarów wiejskich określonych w Regulaminie konkursu?

ODPOWIEDŹ:

Obszar wiejski to obszar o małej gęstości zaludnienia (kod 03) – zgodnie ze stopniem urbanizacji ujętym w klasyfikacji DEGURBA obszary słabo zaludnione to obszary, na których więcej niż 50% populacji zamieszkuje tereny wiejskie (tj. gminy, które zostały przyporządkowane do kategorii 3 klasyfikacji DEGURBA). Zestawienie gmin zamieszczane na stronie internetowej EUROSTAT: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/miscellaneous/index.cfm?TargetUrl=DSP_DEGURBA

Jako mieszkańca wsi rozumie się osobę zamieszkującą na zdefiniowanym powyżej terenie w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

PYTANIE:

Czy, aby spełnić Kryterium premiujące nr 2 uczestnikami Projektu muszą być osoby ze wszystkich wskazanych powiatów?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z zapisami Regulaminu, Wnioskodawca może otrzymać maksymalną liczbę punktów w ramach kryterium premiującego nr 2 jeżeli uczestnikami projektu będą wyłącznie osoby z obszarów powiatów wymienionych w Regulaminie przy opisie kryterium. Nie muszą być to mieszkańcy wszystkich wskazanych powiatów. Wnioskodawca może wybrać jeden lub kilka powiatów w zależności od zdiagnozowanych potrzeb grupy docelowej. Ponieważ kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie, należy pamiętać, aby stosowne informacje na temat grupy docelowej zawrzeć w treści wniosku.

PYTANIE:

Czy uczestnikami/ostatecznymi odbiorcami wsparcia mogą być osoby otrzymujące rentę rodzinną, inwalidzką czy emeryturę? Czy mogą to być mieszkańcy domów pomocy społecznej?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Regulaminem konkursu, wsparcie w ramach działania 10.3 może być kierowane do następujących grup odbiorców:

- osób o niskich kwalifikacjach,
- osób, które ukończyły 50 rok życia.

Zatem w projektach w ramach Działania 10.3 mogą brać osoby o niskich kwalifikacjach powyżej 18 roku życia i/lub osoby, które ukończyły 50 rok życia. Wskazani wyżej odbiorcy mogą uczestniczyć w projektach, o ile należą do jednej z ww. grup docelowych.

Jednocześnie należy zauważyć, że z uwagi na cele EFS Wnioskodawca powinien założyć, że wsparcie dla uczestników projektu będzie powiązane z rynkiem pracy. Oznacza to, że kwalifikacje nabyte w projekcie będą możliwe do wykorzystania lub polepszą sytuację uczestnika projektu na rynku pracy.

PYTANIE:

Czy studenci są osobami o niskich kwalifikacjach?

ODPOWIEDŹ:

Studenci spełniają definicję osób o niskich kwalifikacjach, jednak zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rozwoju, nie powinni brać udziału w projektach realizowanych w ramach Działania 10.3. Wynika to z faktu, że te same kompetencje mogą nabyć w ramach studiów oraz dodatkowo są wspierani w ramach PO WER.

PYTANIE:

Czy w ramach Projektu, którego Beneficjentem będzie organizacja pozarządowa w partnerstwie z gminami, możliwe jest objęcie wsparciem osób zamieszkujących w innych gminach aniżeli te, które tworzą partnerstwo w projekcie np. osób zamieszkujących obszar całego powiatu?

ODPOWIEDŹ:

Regulamin konkursu nie określa definicji grupy docelowej w odniesieniu do obszaru projektu. Obszar realizacji jest określany przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie projektu, a realizacja projektu powinna przebiegać zgodnie z założeniami wniosku.

PYTANIE:

Czy jest ograniczenie odnośnie liczby osób, będących uczestnikami projektu, zatrudnionych u jednego Pracodawcy?

ODPOWIEDŹ:

Nie ma takiego ograniczenia, szkolenia są prowadzone dla osób zgłaszających się z własnej inicjatywy. Jednak zgodnie z założeniami Działania 10.3, wsparcie ma na celu podnoszenie kwalifikacji osób fizycznych i nie może być kierowane do przedsiębiorców. Niedopuszczalna jest sytuacja zakładania wsparcia sprofilowanego według potrzeb konkretnego przedsiębiorcy. Wsparcie dla przedsiębiorców jest zaplanowane w ramach Działania 8.6.

PYTANIE:

Czy osoba, która obecnie ma status ucznia szkoły ponadgimnazjalnej (aktualnie jest uczniem szkoły zasadniczej; technikum; słuchacza liceum ogólnokształcącego dla dorosłych) może być uczestnikiem projektu w zakresie szkoleń językowych?

ODPOWIEDŹ:

Uczestnikiem projektu może być osoba powyżej 18 roku życia, mieszcząca się w grupie osób o niskich kwalifikacjach. Zapisy Regulaminu konkursu nie wykluczają udziału tych osób w projekcie, ale należy wziąć pod uwagę, że uczniowie ww. szkół mają możliwość zdobywania kompetencji w zakresie języków obcych, dlatego też wsparcie tych osób nie powinno być celem projektu.

PYTANIE:

Jak zweryfikować dane uczestnika? W jaki sposób mam sprawdzić powiązanie uczestnika z województwem dolnośląskim?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Regulaminem konkursu, jako uczestników wykazuje się wyłącznie te osoby, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane niezbędne do określenia wskaźników produktu (dotyczących co najmniej płci, statusu na rynku pracy, wieku, wykształcenia, sytuacji gospodarstwa domowego). Beneficjent jest odpowiedzialny za dołożenie wszelkich starań w celu potwierdzenia, że dana osoba spełnia warunki udziału w projekcie. Kryterium powiązania można zweryfikować na podstawie stosownego oświadczenia składanego przez uczestnika projektu.

PYTANIE:

Czy prawidłowym rozwiązaniem jest założenie w ramach kryteriów rekrutacji przyznawanie określonej dodatkowej liczby punktów za przynależność do danej kategorii/grupy osób (kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z obszarów wiejskich itp.) - mając na względzie planowane w ramach projektu założenia co do minimalnych ilości osób przynależących do wskazanych kategorii/ grup?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Regulaminem konkursu, wsparcie w ramach działania 10.3 może być kierowane do następujących grup odbiorców:

- osób o niskich kwalifikacjach,
- osób, które ukończyły 50 rok życia.

Zatem w projektach w ramach Działania 10.3 mogą uczestniczyć osoby, mieszczące się w powyższych grupach. To wnioskodawca decyduje, do jakich grup kieruje wsparcie i w jaki sposób przeprowadzi rekrutację, bazując na swoim doświadczeniu oraz zdiagnozowanych barierach, na jakie napotykają uczestnicy. Nie ma rekomendacji IOK w tym zakresie. Należy pamiętać o konieczności spełnienia kryteriów horyzontalnych: kryterium zgodności z właściwymi politykami i zasadami tj. czy projekt jest zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób

z niepełnosprawnościami oraz czy jest zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. Niespełnienie tych kryteriów oznacza odrzucenie wniosku.

Należy zwrócić uwagę, że w przedmiotowym konkursie, jednym z kryteriów oceny merytorycznej jest kryterium grupy docelowej. Zgodnie z zapisami Regulaminu, w ramach kryterium oceniane jest czy dobór grupy docelowej jest adekwatny do założeń projektu oraz RPO WD 2014, jak również czy zawiera wystarczający opis: grupy docelowej, do której kierowane będzie wsparcie, potrzeb uczestników w kontekście ww. wsparcia, barier na jakie napotykają uczestnicy projektu, skali zainteresowania potencjalnych uczestników projektu oraz sposobu rekrutacji uczestników projektu, w tym kryteriów rekrutacji zapewnienia dostępności rekrutacji dla osób z niepełnosprawnościami. Wnioskodawca powinien zatem opisać grupę docelową, do której zamierza skierować projekt i opisać, jakie są jej potrzeby, oczekiwania i napotykane bariery w kontekście oferowanego wsparcia.

PYTANIE:

Czy działania edukacyjne realizowane w ramach projektu mają być realizowane tylko na terenie województwa dolnośląskiego, czy mogą być również realizowane poza województwem?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, projekty skierowane do osób fizycznych w ramach RPO obejmują osoby mieszkające w rozumieniu Kodeksu cywilnego lub pracujące lub uczące się na terenie danego województwa. Jednak sama realizacja wsparcia może przebiegać poza województwem, ale z zaznaczeniem, że w przypadku szkoleń językowych nie powoduje to zmiany stawki jednostkowej, a w przypadku szkoleń komputerowych musi zostać uzasadniona zasadność poniesienia takiego wydatku.

PYTANIE:

Kiedy obowiązuje rozliczanie na podstawie kwot ryczałtowych? Czy wartość wkładu publicznego należy wyliczyć w odniesieniu do całkowitej wartości projektu czy tylko kosztów objętych stawkami jednostkowymi?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Regulaminem konkursu, rozliczanie za pomocą kwot ryczałtowych obowiązuje w przypadku projektów, w których wartość środków publicznych nie przekracza równowartości 100 000 Euro. Powyższa kwota jest przeliczana na PLN z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję Europejską aktualnego na dzień ogłoszenia konkursu. Dla niniejszego konkursu kwota ta wynosi 425 380,00 PLN. Wartość wkładu ze środków publicznych odnosi się do wartości całego projektu. W kosztach należy uwzględnić również stawki jednostkowe i koszty pośrednie.

Wartość wkładu ze środków publicznych należy oszacować odejmując od wartości projektu wszelkie środki pochodzące ze źródeł prywatnych.

PYTANIE:

Czy stawka jednostkowa dla zajęć językowych obejmuje już zakup podręczników do prowadzenia zajęć oraz koszt egzaminu zewnętrznego?

ODPOWIEDŹ:

Nie, stawka jednostkowa nie obejmuje tych kosztów. Zgodnie z załącznikiem nr 14 do Regulaminu konkursu, stawka jednostkowa dotyczy:

- 60 godzin lekcyjnych szkolenia (45 minut), przy czym jednorazowe zajęcia nie mogą trwać więcej niż 4 godziny lekcyjne dziennie, a po 2 godzinach szkoleniowych wymagana jest co najmniej 15 minutowa przerwa,
- 1 osoby przy liczebności grupy nie przekraczającej 12 osób,
- usługi szkoleniowej w pełnym zakresie kosztów tj. obejmującej w szczególności koszt organizacji szkolenia, koszt zakwalifikowania uczestnika projektu do odpowiedniej grupy, koszt wykładowcy w zakresie przygotowania się do zajęć, ich prowadzenia i weryfikacji prac domowych opracowywanych przez uczestników projektu, wyposażonej sali (w tym udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami dostosowanych do typu niepełnosprawności w przypadku obejmowania wsparciem osób z niepełnosprawnościami), materiałów szkoleniowych, w tym również dostosowanych do specjalnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wody dla uczestników szkolenia, cyklicznych egzaminów wewnętrznych i testów, z wyjątkiem kosztów pośrednich rozliczanych w projekcie oraz kosztów podręczników, zakupionych na potrzeby realizacji usługi szkoleniowej. Stawka nie obejmuje wydatków na zakup środków trwałych oraz nie obejmuje cross-financingu.

Poza stawkami jednostkowymi istnieje możliwość sfinansowania wyłącznie kosztów związanych z zakupem podręcznika, przeprowadzeniem egzaminu zewnętrznego i wydaniem zewnętrznego certyfikatu (określonego poziomu biegłości językowej zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego). Kwalifikowalność i racjonalność tych wydatków będzie przedmiotem oceny projektu.

PYTANIE:

Czy należy we wniosku wykazać, co wchodzi w skład stawki jednostkowej, czyli czy Wnioskodawca ma obowiązek podać stawkę jednostkową w rozbiciu na wynagrodzenie wykładowcy, salę?

ODPOWIEDŹ:

We wniosku o dofinansowanie nie rozbija się stawki jednostkowej na jej części składowe.

PYTANIE:

Jak należy rozliczać koszty zawarte w kosztach bezpośrednich będące poza stawką jednostkową, mieszczące się w katalogu kosztów określonych przez Państwa w projekcie językowym?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Regulaminem konkursu dla działania 10.3, w przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) przekracza wyrażoną w PLN równowartość 100 000 Euro, zadania nieobjęte stawkami jednostkowymi należy rozliczać na podstawie rzeczywiście poniesionych kosztów. Natomiast w przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR, dla zadań nieobjętych stawkami jednostkowymi należy stosować kwoty ryczałtowe.

PYTANIE:

Czy stawki na szkolenia komputerowe powinny zawierać osobno koszt sali, wynagrodzenia trenera, podręczników i materiałów szkoleniowych oraz egzaminu i wydania certyfikatu?

ODPOWIEDŹ:

Nie wskazano stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych, W przypadku szkoleń komputerowych, projekty mogą być rozliczane na podstawie rzeczywiście poniesionych kosztów lub za pomocą metod uproszczonych (rozliczanie za pomocą kwot ryczałtowych). W obu przypadkach

koszty te należy wykazać w budżecie projektu. Planując wydatki Wnioskodawca powinien kierować racjonalnością i niezbędnością w kontekście osiągnięcia celów projektu, co będzie przedmiotem oceny projektu.

PYTANIE:

Rozumiem, że nie ma obowiązku opisywania dokumentów finansowych dotyczących kosztów pośrednich i stawek jednostkowych?

ODPOWIEDŹ:

W przypadku projektu rozliczanego uproszczoną metodą (stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe lub stawki ryczałtowe) wydatki są traktowane jako poniesione. W takim przypadku Beneficjent nie ma obowiązku gromadzenia i opisywania dokumentów księgowych w ramach projektu.

PYTANIE:

Czy kosztem kwalifikowanym będzie najem budynku/biura dla potrzeb przeprowadzania szkoleń z TIK?

ODPOWIEDŹ:

Kwalifikowanym będzie koszt najmu sal szkoleniowych, przystosowanych i wyposażonych do przeprowadzenia szkoleń z zakresu TIK. Ponieważ dla projektów dotyczących szkoleń cyfrowych nie obowiązuje stawka jednostkowa, projekty mogą być rozliczane na podstawie rzeczywiście poniesionych kosztów lub za pomocą metod uproszczonych (rozliczanie za pomocą kwot ryczałtowych).

PYTANIE:

Czy w projekcie kwalifikowalne są takie koszty, jak zwroty kosztów dojazdu, poczęstunek, obiad/lunch dla uczestników projektu? (regulamin konkursu i jego załączniki nie wspominają o tego rodzaju wydatkach)

ODPOWIEDŹ:

W zakresie szkoleń językowych, załącznik nr 14 dokładnie określa, co wchodzi w skład stawki jednostkowej oraz jakiego rodzaju wydatki można ponieść dodatkowo. W zakresie szkoleń cyfrowych Regulamin konkursu nie ogranicza katalogu wydatków, ale należy mieć na uwadze, że wszystkie wydatki zaplanowane w ramach projektu muszą być racjonalne i niezbędne do jego realizacji, co będzie między innymi przedmiotem oceny projektu.

PYTANIE:

Jeśli w projekcie będą zakupione certyfikaty, podręczniki, to w oparciu o jakie dokumenty będą one rozliczane: o faktury, czy w oparciu o listę odbioru, podpisaną przez uczestników projektu? Projekt do 100 tys. euro, rozliczany stawką jednostkową.

ODPOWIEDŹ:

Jeśli w projekcie dotyczącym szkoleń językowych, w którym wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 euro, oprócz usługi rozliczanej stawką jednostkową założono także zakup podręczników oraz certyfikatów, to koszty te będą rozliczane kwotami ryczałtowymi.

Rozliczając projekt w oparciu o stawki jednostkowe i kwoty ryczałtowe, beneficjent nie przedstawia dokumentów finansowych (np. faktur). Rozliczenie odbywa się na podstawie zrealizowanych wskaźników. Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania we wniosku o dofinansowanie

dokumentów, które potwierdzą osiągnięcie założonych wskaźników. Mogą to być np. protokoły odbioru podpisane przez uczestnika.

PYTANIE:

Czy jest określony limit kosztów przypadający na jednego uczestnika projektu? Jeśli tak to w jakiej wysokości?

ODPOWIEDŹ:

W Regulaminie konkursu nie określono maksymalnej kwoty wydatków przypadających na uczestnika w projekcie. Proszę pamiętać, że w przypadku realizacji szkoleń językowych, obowiązuje rozliczanie za pomocą stawek jednostkowych, zgodnie z Załącznikiem nr 14 do Regulaminu konkursu. W przypadku szkoleń cyfrowych nie ma dokumentu określającego limity kosztów usług i zakupów w ramach projektu. Jednakże w obu przypadkach należy mieć na uwadze, że wszystkie wydatki zaplanowane w ramach projektu muszą być niezbędne do jego realizacji. Zgodnie z kryterium budżetu projektu, oceniane jest, czy wydatki są niezbędne do realizacji projektu i osiągnięcia jego celów, a zgodnie z kryterium efektywności kosztowej, ocenia się, czy wysokość kosztów przypadających na jednego uczestnika projektu jest adekwatna do zakresu projektu oraz osiągniętych korzyści, a zaplanowane wydatki są racjonalne.

PYTANIE:

Jaki jest limit wydatków na działania promocyjno-informacyjne w Działaniu 10.3 oraz czy wydatki te wchodzi w pulę kosztów pośrednich (i w ich limit), czy też w pulę kosztów bezpośrednich.

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Regulaminem konkursu, działania informacyjno-promocyjne projektu stanowią koszty pośrednie. W ramach kosztów pośrednich nie został określony limit wydatków na tego typu działania. Koszty pośrednie są wykazywane wyłącznie jako określony procent kosztów bezpośrednich zależny od wartości projektu. W budżecie projektu należy jedynie wskazać właściwy procent w zależności od wartości projektu, bez rozpisywania poszczególnych kosztów administracyjnych. Należy pamiętać, że niedopuszczalne jest wykazywanie kosztów pośrednich w ramach kosztów bezpośrednich projektu.

PYTANIE:

Czy na personel zawarty w kosztach pośrednich jest obowiązek przeprowadzania procedury konkurencyjności? Koszty te objęte są ryczałtem.

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* (6.5.3. Szczególne warunki realizacji zamówień publicznych udzielanych zgodnie z zasadą konkurencyjności), zasady konkurencyjności nie stosuje się do wydatków rozliczanych za pomocą metod uproszczonych (stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe, stawki ryczałtowe). Sposób wyłonienia personelu projektu ujętego w kosztach pośrednich nie będzie weryfikowany przez IOK na etapie oceny. Należy jednak pamiętać, że proces ten musi być zgodny z właściwymi dla podmiotu przepisami prawa krajowego. Sposób wyłonienia tego personelu może być weryfikowany przez inne upoważnione do tego instytucje.

PYTANIE:

Czy w ramach kosztów bezpośrednich można sfinansować zakup laptopa? Gdzie w budżecie umieścić taki zakup?

ODPOWIEDŹ:

Nie ma możliwości zakupu laptopa w zadaniach merytorycznych, gdyż szkolenia językowe i komputerowe powinny odbywać się w salach do tego przystosowanych i wyposażonych w odpowiedni sprzęt.

PYTANIE:

Stawka jednostkowa szkolenia językowego odnosi się do 60 h kursu. Z doświadczenia i z rozmów ze szkołami językowymi wynika, że przy nauce osób dorosłych (powyżej 50+ lub o niskich kwalifikacjach) aby zdobyć certyfikat A1 potrzebne jest 120 h szkolenia. Czy uczestnicy startując od poziomu "0" po przebyciu 120 h szkolenia mogą uzyskać certyfikat A1 czy muszą może A2?

ODPOWIEDŹ:

Ilość przeznaczonych godzin kursu na zdobycie określonych kwalifikacji nie jest zdefiniowana. Uczestnik kursu po szkoleniu powinien zdobyć odpowiednie kwalifikacje zdając egzamin zewnętrzny. Jednak należy zaznaczyć, iż nie jest możliwe odbycie np. 45 h lekcyjnych, ponieważ stawka jednostkowa za kurs nie może być dzielona. Może być 60 godzin lub jej wielokrotność, tj. 120 godzin kursu/szkolenia itp.

PYTANIE:

Profil kursów językowych- czy kursy mogą być sprofilowane i zawierać język biznesowy? Czy też musi to być język codzienny?

ODPOWIEDŹ:

Uczestnictwo w projekcie powinno prowadzić do uzyskania kompetencji potwierdzonych certyfikatem, zgodnych z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego, który odnosi się przede wszystkim do zagadnień związanych z językiem codziennym.

PYTANIE:

Czy w ramach projektu można zakładać przeprowadzanie egzaminów poprawkowych dla uczestników?

ODPOWIEDŹ:

Regulamin konkursu nie wskazuje, że taki koszt jest niekwalifikowany. Jednak biorąc pod uwagę fakt, że na poziomie wniosku należy założyć odsetek osób, które zdobędą certyfikat zaplanowanie takiego wydatku wydaje się być nieracjonalne i niezasadne.

PYTANIE:

Zgodnie z załącznikiem nr 14, Standard wymagań dla kompetencji językowych realizowanych w ramach Działania 10.3, liczebność grupy nie może przekroczyć 12 osób. Czy minimalną ilość osób w grupie mogą ustalić sama?

ODPOWIEDŹ:

Stawka jednostkowa została obliczona na podstawie grupy, gdzie liczebności grupy nie przekracza 12 osób. Uczestników szkolenia nie powinno być więcej niż 12. W standardzie dla konkursu nie ma warunku, w którym, jest określona minimalna ilość osób. W związku z tym może Pani sama ustalić minimalną liczbę osób.

PYTANIE:

Czy możliwe jest przeprowadzenie szkoleń dla kilku różnych grup będących na różnym poziomie zaawansowania? Czy uczestnik szkolenia, który uzyskał poziom znajomości języka na poziomie podstawowym w wyniku udziału w projekcie może następnie uczestniczyć w szkoleniu językowym na kolejnym poziomie?

ODPOWIEDŹ:

Możliwe jest przeprowadzenie szkoleń dla kilku różnych grup będących na różnym poziomie zaawansowania. Istotne jest rzetelne przeprowadzenie diagnozy potrzeb, na podstawie której Wnioskodawca jest w stanie scharakteryzować najistotniejsze luki kompetencyjne uczestników/uczestniczek projektu oraz dopasować wsparcie do ich potrzeb (w tym wypadku w zależności od poziomu znajomości języka kursy językowe na różnym poziomie zaawansowania).

Możliwe jest również, aby uczestnik szkolenia, który w wyniku udziału w projekcie, uzyskał poziom znajomości języka na poziomie podstawowym uczestniczył następnie w szkoleniu językowym na kolejnym poziomie. Dodatkowo IZ pragnie przypomnieć, iż szkolenia językowe zaplanowane do realizacji w ramach Działania 10.3 winny być zgodne z Załącznikiem nr 14, załączonym do Regulaminu niniejszego konkursu. Jednocześnie, w nawiązaniu do pytania Wnioskodawcy, IZ informuje, że zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” na poziomie pojedynczego projektu uczestnika należy wykazać tylko raz w danym wskaźniku produktu lub rezultatu.

PYTANIE:

Czy musimy z góry założyć na jakim/ jakich poziomie/mach językowych będziemy szkolić kursantów? W wytycznych znajduje się informacja, że należy określić umiejętności wyjściowe i docelowe po zakończeniu projektu. Dotychczas zakładaliśmy, że utworzymy grupy na takim poziomie, na jakim zbiorą się kursanci po to aby dostosować się do ich potrzeb.

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z założeniami Regulaminu konkursu oraz z zapisami Standardu wymagań dla kompetencji językowych realizowanych w ramach Działania 10.3 grupa powinna być jednorodna, tzn. z porównywalnym poziomem wyjściowym, aby móc lepiej określić, jaki ma być rezultat projektu, w związku z powyższym należy założyć już na etapie planowania projektu, na jakich poziomach będą szkoleni uczestnicy.

PYTANIE:

Zakładacie Państwo, że frekwencja na zajęciach musi wynosić 80 %. Czy 80% frekwencji przewiduje już wszystkie możliwe przypadki losowe? Czy istnieje możliwość w ramach tego kryterium przewidzenia stosownego regulaminu wewnętrznego przewidującego przypadki losowe, które z doświadczenia Projektodawcy zdarzają się w projektach wykraczając poza założony limit?

ODPOWIEDŹ:

Nie ma żadnych odstępstw od wskazanego powyżej limitu.

PYTANIE:

Regulamin konkursu dopuszcza dwa rodzaje nabywania kompetencji: językowe i cyfrowe. Beneficjent chciałby poprowadzić jedno szkolenie, bez rozróżniania na część językową i komputerową. Chciałby zrealizować szkolenie komputerowe z wykorzystaniem 2 języków. Czy takie połączenie jest możliwe? Nie tworzyłby wówczas osobnych grup, tj. z uczestnikami szkoleń językowych i osobno

komputerowych, a podział na grupy warunkowałby wiekiem, np. grupa osób do 50 r. życia i po 50 r. życia.

ODPOWIEDŹ:

Powinny zostać stworzone dwa osobne szkolenia/kursy, wykazywane jako odrębne zadania w projekcie, jedno dotyczące nauki języków, drugie w zakresie zdobywania umiejętności cyfrowych. Wynika to z zasad stosowania stawek jednostkowych dla szkoleń językowych, opisanych w Regulaminie konkursu.

PYTANIE:

W Standardzie wymagań (zał. 14) opisane są wymagania dot. Trenera: „powinien posiadać min. 2 letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia szkoleń i kursów w obszarze kompetencji językowych (w ramach projektu) – co oznacza zapis „w ramach projektu”? Czy lektor z doświadczeniem w pracy w szkole lub szkole językowej, który nigdy nie szkolił w projektach nie może prowadzić kursów w tym konkursie?

ODPOWIEDŹ:

Kwalifikacje trenera, który się podjął prowadzić kurs czy szkolenie językowe powinny wskazywać, iż posiada on co najmniej 2 letnie doświadczenie w obszarze którego dotyczy projekt, a więc w obszarze kompetencji językowych np. z języka angielskiego. Nie oznacza to, że osoba prowadząca kurs musi mieć doświadczenie w ramach projektów finansowanych ze środków UE. W związku z powyższym, lektor z doświadczeniem w pracy w szkole lub szkole językowej może prowadzić kurs zaplanowany w ramach projektu.

PYTANIE:

Czy egzamin potwierdzający nabyte kompetencje z zakresu TIK musi obejmować wszystkie obszary będące przedmiotem szkolenia? Zwracamy uwagę, że dostępne na rynku i do tej pory powszechne stosowane certyfikacje nie obejmują wszystkich kompetencji wyszczególnionych w standardzie wymagań.

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie ze standardem cyfrowym (Załącznik nr 13 do Regulaminu), w przypadku realizacji szkoleń z zakresu kompetencji cyfrowych, w ramach projektu powinny zostać zaplanowane do realizacji działania ukierunkowane na realizację wszystkich kompetencji we wszystkich obszarach wskazanych w Standardzie wymagań. Jednocześnie w celu prawidłowego monitorowania wskaźnika, egzamin powinien obejmować wszystkie obszary będące przedmiotem szkolenia.

PYTANIE:

Standard wymagań dla kompetencji informatycznych określa obszary, w których powinno być przeprowadzone szkolenie. Czy poza wymaganymi obszarami możemy szkolenie poszerzyć o rozwój kompetencji nieuwzględnionych w standardzie np. związanych z obsługą programów graficznych?

ODPOWIEDŹ:

Zasady realizacji szkoleń cyfrowych w ramach projektu określa Załącznik nr 13 do Regulaminu konkursu. Ww. dokument ściśle określa standard wymagań dla kompetencji informatycznych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu. W ramach projektu powinny zostać zaplanowane do realizacji działania ukierunkowane na realizację kompetencji we wszystkich obszarach wskazanych w Standardzie wymagań. Jeśli szkolenie spełnia wskazany standard, może zostać dofinansowane ze środków przyznanych w ramach wyboru projektu. Zakres tematyczny szkolenia powinien ściśle

odpowiadać standardom określonym w ww. załączniku i nie powinien obejmować obszarów w nim nieujętych.

PYTANIE:

Czy w odniesieniu do wymogów kryteriów dostępu 4 i 5 dotyczących efektywności działania i uzyskania przez odpowiedni odsetek uczestników projektu właściwych certyfikatów potwierdzających uzyskanie kompetencji fakt ten należy opisać w projekcie (w tym za pomocą adekwatnych wskaźników) jako zdobywanie kompetencji w ramach 4 etapów określonych w wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego czy jako zdobywanie kwalifikacji (występuje bowiem proces walidacji i certyfikacji przez uprawnione podmioty)?

ODPOWIEDŹ:

Wskazany w pytaniu fragment wytycznych dotyczy wskaźnika rezultatu opisanego w regulaminie konkursu. Aby spełnić wymogi kryterium nr 4 i 5 należy zadeklarować, że co najmniej 25% uczestników uzyska certyfikat potwierdzający uzyskanie kompetencji. Jednocześnie Wnioskodawca może sformułować własny wskaźnik monitorujący tę deklarację lub opierać się na wskaźniku rezultatu opisanych w wytycznych.

PYTANIE:

Czy w ramach konkursu dopuszczalne jest wpisanie i rozliczanie w budżecie projektu, w ramach kosztów bezpośrednich przy zadaniu Szkolenia wynagrodzenie Specjalisty/ki ds. merytorycznych/szkoleń?

ODPOWIEDŹ:

Koszty wynagrodzenia personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie projektem i jego rozliczanie należy wykazać w ramach kosztów pośrednich.

PYTANIE:

Czy na etapie składania wniosku należy wskazać już konkretną nazwę instytucji upoważnionej do stwierdzania kwalifikacji/ przyznania certyfikatu?

ODPOWIEDŹ:

Na etapie sporządzania wniosku o dofinansowanie nie trzeba wskazywać konkretnej instytucji certyfikującej uczestników projektu. Należy pamiętać, aby certyfikat językowy był zgodny z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego, zaś certyfikat potwierdzający kompetencje cyfrowe z ramami kompetencji informatycznych i informacyjnych (Digital Competence Framework).

PYTANIE:

Planujemy w projekcie realizację szkoleń językowych. Czy sala, w której będziemy prowadzić szkolenia może być wkładem własnym niepieniężnym?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z definicją stawki jednostkowej sala wchodzi w jej skład, zatem w przypadku realizacji szkoleń językowych nie jest możliwe wnoszenie wkładu własnego niepieniężnego w postaci sali. Jest to jednak możliwe w przypadku realizacji szkoleń komputerowych.

PYTANIE:

Jeśli Beneficjent chciałby wnieść jako wkład niepieniężny pracę koordynatora lub księgową projektu czy jest możliwe aby praca wolontariatu była do wysokości 10% projektu, a powyżej tej kwoty zapłata za pracę byłaby wypłacona?

ODPOWIEDŹ:

Wkład własny może być wniesiony jako wkład niepieniężny. W zakresie wolontariatu szczegółowe zasady wnoszenia wkładu własnego w ten sposób określa Regulamin konkursu. Jeśli osoba ma wypłacane wynagrodzenie za pracę, to nie może jednocześnie świadczyć jej w formie wolontariatu. Dodatkowo należy pamiętać, że w ramach wolontariatu nie może być wykonywana nieodpłatna praca dotycząca zadań, które są realizowane przez personel projektu dofinansowany w ramach projektu.

Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku wnoszenia wkładu własnego w ramach kosztów pośrednich, Wnioskodawca wskazuje tylko kwotę bez określania, w ramach jakich wydatków wniesie wkład. Są to wydatki rozliczane ryczałtem, w ramach których nie wymaga się dokumentów potwierdzających poniesione wydatki.

PYTANIE:

Czy istnieje możliwość wykazania w kosztach bezpośrednich dodatkowo nieodpłatnej pracy Wolontariusza na rzecz projektu? Stanowiłoby to wkład własny niepieniężny (lub jego część). Wolontariusz wykonywałby prace pomocnicze związane z rekrutacją, organizacją szkoleń i egzaminów.

ODPOWIEDŹ:

Tego rodzaju prace stanowią koszty pośrednie projektu i w ramach tych kosztów należy wykazać odpowiednią wartość wkładu własnego.

PYTANIE:

W Regulaminie jest informacja, że wkład własny może również zostać wniesiony przez uczestników projektu. W jaki sposób powinniśmy uwzględnić taką sytuację w budżecie projektu? Czy wpłaty uczestników powinny zostać tutaj wykazane następnie jako dochód projektu?

ODPOWIEDŹ:

Opłaty nie będą stanowiły dochodu w ramach projektu, wkład własny wnoszony przez uczestników projektu powinien być umiejscowiony w odpowiednim zadaniu merytorycznym dotyczącym szkolenia. Zasady wnoszenia wkładu własnego zostały opisane w Regulaminie konkursu oraz w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*

PYTANIE:

Czy wkład własny może być wniesiony w postaci finansowania części stawek jednostkowych, tj. np. przeszkolenia jednej dodatkowej grupy uczestników na własny koszt?

ODPOWIEDŹ:

Wniesienie wkładu w takiej postaci jest możliwe, jeśli zostanie to zawarte we wniosku o dofinansowanie.

PYTANIE:

Czy wkład własny można wprowadzić przez obniżenie cen stawek jednostkowych o 10%?

ODPOWIEDŹ:

Tak, można w stawce jednostkowej wprowadzić wkład własny np. w wyżej podanej wysokości.

PYTANIE:

Proszę o informację, w jaki sposób należy umieścić wkład własny (pieniężny) w budżecie projektu. Czy musi być on przypisany do wszystkich zadań (proporcjonalnie), czy może być umieszczony przy jednym wybranym zadaniu? Jak wówczas rozlicza się koszt takiego zadania (kwalifikowany jest koszt zadania minus wkład własny)?

ODPOWIEDŹ:

Wkład własny jest wykazywany na poziomie wydatku. To Wnioskodawca decyduje w ramach, których zadań zostaną uwzględnione poszczególne wydatki. Jeśli wkład własny będzie wnoszony tylko w ramach jednego zadania, to jest dopuszczalna sytuacja, o której mowa w pytaniu. Na etapie rozliczania dofinansowanie zostanie uznane za kwalifikowane do wysokości wartości kwalifikowalnej wydatku, pomniejszonej o wartość wkładu własnego.

PYTANIE:

Zakładamy, że w projekcie wkład własny będzie wnoszony w postaci wpisowego od uczestników. W jaki sposób prawidłowo go wyliczyć? Co w sytuacji, gdy nie da się uzyskać dokładnej wartości?

ODPOWIEDŹ:

Wnioskodawca ma obowiązek wnieść minimum 10% wkładu własnego. IOK nie wskazuje metodologii wyliczania wkładu własnego. Jeżeli wkład ma być wniesiony przez uczestników projektu, należy mieć na uwadze, by nie stanowił on bariery w uczestnictwie w projekcie.

Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie z budżetu państwa) wynosi 90%. Maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu na poziomie UE, wynosi 85% poniesionych wydatków kwalifikowanych. Minimalny udział wkładu własnego Beneficjenta w ramach konkursu wynosi 10% wydatków kwalifikowalnych projektu.

Wkładem własnym są środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez Wnioskodawcę, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną Wnioskodawcy przekazane w formie dofinansowania. Wartość wkładu własnego stanowi zatem różnicę między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną Wnioskodawcy, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu, rozumianą jako procent dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.

Jeśli więc przykładowo całkowita wartość wydatków kwalifikowanych projektu wynosi 50 000 zł, to minimalny wkład własny projektu wyniesie 5 000,00 zł

PYTANIE:

Czy w umowach z uczestnikami kursów językowych można zawrzeć zapis o karze w przypadku rezygnacji z kursu? Czy będzie to stanowiło dochód w projekcie?

ODPOWIEDŹ:

W opinii Instytucji Organizującej Konkurs, taki zapis może zostać uwzględniony. W sytuacji, w której uczestnik projektu nie ukończy szkolenia z powodu absencji i z tego też powodu jego udział w projekcie będzie niekwalifikowalny, ewentualna kara umowna nie będzie stanowić dochodu w projekcie.

PYTANIE:

Jak wygląda procedura wykazywania we wniosku kosztów racjonalnych usprawnień? Czy koszty muszą być założone już we wniosku? Czy mogą być wykazane dopiero na etapie realizacji projektu, w przypadku pojawienia się uczestników niepełnosprawnych wymagających poniesienia takich kosztów, aplikować o dodatkowe środki?

ODPOWIEDŹ:

Mechanizmy racjonalnych usprawnień to konieczne i odpowiednie zmiany, stosowane w celu zapewnienia możliwości pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami. Przykładowy katalog kosztów racjonalnych usprawnień zawiera Regulamin konkursu. Są to koszty np. specjalistycznego transportu, dostosowania architektonicznego, zatrudnienia asystenta lub tłumacza, czyli takie koszty, których poniesienie pozwala dostosować projekt do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Mechanizm racjonalnych usprawnień polega na umożliwieniu beneficjentom dokonywania przesunięć środków na ten cel w ramach budżetu, w momencie pojawienia się w projekcie specjalnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami na etapie realizacji projektu. Decyzję w sprawie finansowania mechanizmu racjonalnych usprawnień podejmuje IOK będąca stroną umowy o dofinansowanie projektu, biorąc pod uwagę zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów. Wydatki w ramach mechanizmu można ponosić dopiero po uzyskaniu akceptacji IOK.

Natomiast w projektach dedykowanych wyłącznie lub przede wszystkim osobom z niepełnosprawnościami, wydatki na sfinansowanie usprawnień specjalistycznych usług dostosowawczych lub oddziaływania na szeroko pojętą infrastrukturę należy zaplanować już na poziomie wniosku o dofinansowanie.

PYTANIE:

Czy w projekcie będą kwalifikowalne wydatki związane z mechanizmem racjonalnych usprawnień, jeśli projekt otwarty jest na udział osób niepełnosprawnych (przyjęte jest priorytetowe traktowanie takich osób), ale osoby te nie stanowią całości grupy docelowej (ich liczba została jedynie wstępnie oszacowana na podstawie analizy – i stanowić będą jakiś procent uczestników projektu)?

ODPOWIEDŹ:

Jeżeli Wnioskodawca przewiduje udział osób z niepełnosprawnościami, powinien zapewnić odpowiednie warunki na potrzeby tych osób. W tej sytuacji nie można korzystać z mechanizmu racjonalnych usprawnień. Mechanizm racjonalnych usprawnień stosujemy wówczas, gdy na etapie przygotowywania projektu, nie było możliwości przygotowania założeń wsparcia adekwatnego do potrzeb wszystkich uczestników, czyli na zasadzie uniwersalnego projektowania.

PYTANIE:

Czy wskaźnik 25% zdawalności egzaminów zewnętrznych dotyczy każdej grupy szkoleniowej czy odnosi się do całkowitej liczby Uczestniczek/Uczestników szkoleń?

ODPOWIEDŹ:

Wskaźnik określony w kryterium dostępu odnosi się do wszystkich uczestników projektu.

PYTANIE:

W dokumentacji konkursowej jest napisane, że jeden wnioskodawca może złożyć tylko jeden projekt. Czy dotyczy to też partnerów projektu, tzn. czy jeśli wnioskodawca złożył projekt, to może on występować w innym projekcie jako partner?

ODPOWIEDŹ:

Kryterium dotyczy Wnioskodawcy, nie ma ograniczenia dla partnera, który wcześniej uczestniczył jako Wnioskodawca.

PYTANIE:

Czy posiadają Państwo wzór umowy na partnerstwo w projekcie? Jeżeli nie, jakie dane powinna zawierać obligatoryjnie, aby została przez Państwa uznana

ODPOWIEDŹ:

Nie ma obowiązującego wzoru umowy partnerskiej. Umowa partnerska będzie dokumentem wymaganym przed zawarciem umowy lub wydaniem decyzji o dofinansowaniu projektu. Zgodnie z Regulaminem konkursu, umowa ma szczegółowo określić reguły partnerstwa, w tym zwłaszcza wskazać wiodącą rolę jednego podmiotu (partnera wiodącego), który będzie odpowiedzialny za realizację całości projektu oraz jego rozliczanie

PYTANIE:

Czy do wniosku można dołączyć załączniki, aby bardziej szczegółowo wyjaśnić wybrane punkty formularza?

ODPOWIEDŹ:

Nie ma możliwości załączania dodatkowych załączników w celu wyjaśnienia zapisów wniosku. Wszystkie informacje na temat projektu powinny wynikać z treści wniosku.

PYTANIE:

Czy do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o nie zaleganiu z ZUS? Co ze Stowarzyszeniami, które nie mają pracowników więc nie mogą przedstawić zaświadczenia z ZUS - jaki dokument mają w takim razie przedłożyć?

ODPOWIEDŹ:

Kryterium formalne: „Kryterium niezalegania z należnościami” jest weryfikowane na podstawie Oświadczenia Wnioskodawcy we wniosku. IOK nie bada bezpośrednio w Urzędzie Skarbowym czy ZUS, czy dany Wnioskodawca nie zalega z opłatami, ani też nie żąda zaświadczenia z tych instytucji. IOK podczas oceny polega na oświadczeniu Wnioskodawcy, zakładając, że Wnioskodawca oświadcza prawdę, ponieważ jest do tego zobowiązany po rygorze odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

PYTANIE:

Czy wspólnik spółki cywilnej, która składa projekt w ramach tego konkursu może również złożyć projekt (inny) w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej?

ODPOWIEDŹ:

Ze względu na specyfikę funkcjonowania takiej spółki cywilnej, która nie posiada osobowości prawnej i jest tworzona przez osoby fizyczne, z których jedna dodatkowo prowadzi także własną firmę, IOK nie dopuszcza możliwości złożenia wniosku o dofinansowanie projektu przez spółkę cywilną i osobno również przez wspólnika tworzącego tę spółkę.

PYTANIE:

Jak we wskaźnikach rezultatu liczyć osoby, które wezmą udział w szkoleniu językowym i komputerowym i na zakończenie każdego szkolenia otrzymają certyfikat. Jako jedną czy dwie osoby?

ODPOWIEDŹ:

We wskaźnikach rezultatu „liczba osób (...) które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu”, osobę, która podniesie kompetencje zarówno w zakresie szkoleń cyfrowych, jak i językowych (tj. zdobędzie certyfikat językowy oraz cyfrowy) należy wykazywać raz, niezależnie od liczby zdobytych certyfikatów. Natomiast – zwłaszcza, jeżeli będą się Państwo rozliczać za pomocą kwot ryczałtowych - w we wniosku mogą Państwo określić tzw. wskaźniki projektowe, czyli wskaźniki specyficzne dla Państwa projektu. Mogą one np. mierzyć liczbę osób, które podniosą kwalifikacje w ramach poszczególnych rodzajów szkoleń.

PYTANIE:

Beneficjent jest zobowiązany do monitorowania liczby uczestników za pomocą wskaźników produktu i rezultatu (liczba osób powyżej 25 roku życia, liczba osób powyżej 50 roku życia oraz liczba osób o niskich kwalifikacjach). Jeżeli rozliczam projekt kwotami ryczałtowymi, muszę do każdej kwoty przypisać wskaźnik. Jeśli zakładam, że 100 osób podniesie kwalifikacje, czyli zdobędzie certyfikat, czy muszę rozbijać go na te grupy wiekowe np. z czego 40 będzie w wieku 50+, a 60 o niskich kwalifikacjach? Co jeśli faktycznie 100 osób uzyska certyfikat, ale okaże się, że 60 z nich będzie w wieku 50+, a 40 o niskich kwalifikacjach? Czy to oznacza, że całe zadanie jest niekwalifikowane?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku, gdy projekt będzie rozliczany za pomocą kwot ryczałtowych, wskaźniki te będą stanowić podstawę do rozliczenia poszczególnych kwot ryczałtowych. Jeżeli do danej kwoty zostanie przypisany wskaźnik np. 100 osób, to taka liczba osób musi zdać egzamin i otrzymać certyfikat i ten wskaźnik będzie podstawą rozliczenia zadania. Powyższa zasada ma również zastosowanie w sytuacji podziału wskaźnika na grupy wskazane w pytaniu. Dopuszczalne są odstępstwa tylko w przypadku podziału ze względu na płeć.

PYTANIE:

W ramach wskaźników wspólnych występuje np. wskaźnik „Liczba osób powyżej 54 lat objętych wsparciem w programie”. W ramach projektu planujemy objąć wsparciem osoby 50+ jednak nie wskazujemy ile osób będzie w wieku 51 lat a ile w wieku np. 55 lat. Czy powinniśmy zastosować ten wskaźnik i grupę docelową scharakteryzować – uszczegółowić tak, aby odpowiadała ona na ten wskaźnik?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Regulaminem konkursu, we wniosku o dofinansowanie projektu należy uwzględnić wszystkie wskaźniki adekwatne do projektu. Wskaźniki ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych, które znajdą zastosowanie do założeń Państwa projektu powinny być wpisane we wniosku i będą weryfikowane na etapie oceny. Nie muszą Państwo dostosowywać Państwa grupy docelowej planowanej do objęcia wsparciem w ramach projektu do danego wskaźnika. Natomiast jeżeli wybiorą Państwo wskaźnik np. Liczba osób powyżej 54 lat objętych wsparciem w programie muszą Państwo określić, ile osób z tej grupy wiekowej zostanie objętych wsparciem w projekcie.

PYTANIE:

Mam pytanie odnośnie wartości bazowych wskaźników rezultatu. Czy jeżeli firma ma doświadczenie np. w szkoleniach w innych projektach zrealizowanych w poprzednich latach, ale nie w danym województwie, prowadzi także na bieżąco swoje szkolenia, więc posiada doświadczenie-czy powinno się odzwierciedlić w wartości bazowej wskaźnika rezultatu? Czy ma być on mierzalny? Czy jest różnica punktowa przy ocenianiu danego punktu w wniosku?

ODPOWIEDŹ:

W opisaney sytuacji nie należy wcześniejszego doświadczenia odzwierciedlać w wartości bazowej. W tym przypadku wyniesie ona „0”. Wartość bazowa może służyć do oceny doświadczenia Wnioskodawcy, ale nie musi. Dodatkowo należy podkreślić, że prawdopodobnie nie realizowali Państwo projektu zgodnego ze wszystkimi wymogami określonymi w regulaminie konkursu i metodologią pomiaru wskaźnika. Natomiast doświadczenie w realizacji przedsięwzięć z zakresu objętego konkursem można pokazać w punkcie 4.4 wniosku. Kryteria oceny doświadczenia przedstawiono w regulaminie konkursu.

PYTANIE:

Który wskaźnik produktu należy wybrać w przypadku wyboru osób o niskich kwalifikacjach w wieku 25 lat i więcej jako grupy docelowej? Osoby te mieszczą się w dwóch grupach wskaźników wskazanych w dokumentacji konkursowej, tj. *Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie* oraz *Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie*?

ODPOWIEDŹ:

Należy wybrać obydwa wskaźniki.

PYTANIE:

Czy jeżeli projekt skierowany jest wyłącznie do osób w wieku 50+, czy wówczas nieobowiązkowe jest wybieranie wskaźnika „*Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie*”?

ODPOWIEDŹ:

Nie ma takiego obowiązku, jednak ze względu na specyfikę grupy docelowej prawdopodobnie takie osoby wystąpią. Jeśli tak będzie, to Wnioskodawca będzie ten wskaźnik monitorować na etapie realizacji projektu. Istnieje również możliwość wskazania we wniosku o dofinansowanie projektu wskaźnika *Liczba osób o niskich kwalifikacjach (...)* na poziomie docelowym 0 z informacją, że Wnioskodawca nie jest w stanie oszacować tego wskaźnika na poziomie wniosku, ale będzie go monitorować na etapie realizacji projektu.

PYTANIE:

Czy osoby z obu grup wiekowych tj. „*Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie*” oraz „*Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie*” liczone są także we wskaźniku „*Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie*”?

ODPOWIEDŹ:

Tak, jeżeli spełniają kryterium niskich kwalifikacji, również są ujmowane w ww. wskaźniku.

PYTANIE:

Czy osoby w wieku 50+ zaliczają się do osób ujętych we wskaźniku „*Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie*”?

ODPOWIEDŹ:

Tak.

PYTANIE:

Czy w przypadku, w którym projekt nie zakłada wprost objęcia wsparciem np. osób o niskich kwalifikacjach (grupę docelową stanowią osoby 50+) obligatoryjne jest uwzględnianie w treści wniosku o dofinansowanie wskaźnika produktu: Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (wartość docelowa wskaźnika równa 0)? Jeśli nie ma takiego obowiązku, to czy w takiej sytuacji kryterium oceny formalnej 2 będzie uznane za spełnione?

ODPOWIEDŹ:

Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania wszystkich wskaźników adekwatnych do projektu. Jeśli więc założeniem Wnioskodawcy jest skierowanie projektu do osób 50+ nie ma on obowiązku uwzględniać wskaźnika dot. niskich kwalifikacji. Jednak ze względu na fakt, że prawdopodobnie osoby o niskich kwalifikacjach również zostaną objęte wsparciem można wskazać wskaźnik z wartością docelową 0 z założeniem, że faktyczna wartość zostanie zmonitorowana na etapie realizacji projektu. Odpowiednie wyjaśnienie w tym zakresie Wnioskodawca powinien zamieścić w treści wniosku o dofinansowanie projektu.

PYTANIE:

Jeżeli Beneficjent chce dodać wskaźniki np. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które ukończyły szkolenia językowe, to może je zaliczyć do wskaźników rezultatu czy produktu?

ODPOWIEDŹ:

Będzie to wskaźnik produktu. Wskaźniki produktu stanowią wszystko, co zostało uzyskane w wyniku działań współfinansowanych z EFS, zaś wskaźniki rezultatu dotyczą oczekiwanych efektów wsparcia ze środków EFS, po zakończeniu udziału w projekcie

PYTANIE:

Czy w związku z wykazaniem w projekcie osób niepełnosprawnych konieczne jest zawarcie we wniosku wskaźnika: „Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami”? Jeśli nie wiemy czy w ogóle i ile takich obiektów będzie, to czy można wykazać taki obiekt we wskaźniku ale przy ustalaniu wartości docelowej wpisać „0”? A jako częstotliwość pomiaru wskazać, że wskaźnik będzie mierzony podczas realizacji projektu?

ODPOWIEDŹ:

Wnioskodawca zobowiązany jest do wybrania wszystkich wskaźników adekwatnych dla danego projektu z listy rozwijanej. Konieczne jest wybranie co najmniej jednego spośród wskaźników programowych wymienionych w Regulaminie konkursu. Jeżeli wskaźnik nie jest związany z działaniami projektu, nie należy go wybierać. Jeżeli już na etapie wnioskowania przewidują Państwo sfinansowanie kosztów racjonalnych usprawnień w projekcie, to należy wybrać wartość odpowiadającą liczbie obiektów.

PYTANIE:

W projekcie zaplanowano realizację kursów językowych oraz kursu komputerowego. Wsparciem będzie objętych 100 osób – będą to osoby po 25 roku życia, 50+, z niskimi kwalifikacjami, bezrobotne i z obszarów wiejskich. Czy na pewno wszystkie wskaźniki należy przyporządkowywać do poszczególnych zadań – zwłaszcza dot. uszczegółowienia grupy docelowej – uczestników w wieku

50+, z obszarów wiejskich, osób niepełnosprawnych itd.? Czyli np. rozdzielić 70 osób 50+ na 3 kursy (kurs angielskiego - 25, niemieckiego- 25, komputerowy - 20)? Czy można w poszczególnych zadaniach (wartość wskaźnika) założyć mniejszą liczbę uczestników? Czy wówczas zadanie również będzie uznawane za rozliczone? Jeśli muszą się sumować to rozumiem, że każda z w/w wartości (wiek, status, niepełnosprawność itp.) musi być w ten sam sposób rozdzielona?

ODPOWIEDŹ:

Wnioskodawca charakteryzuje zaplanowaną do objęcia wsparciem grupę docelową, z uwzględnieniem jej specyfiki, tzn. winien ją opisać z punktu widzenia cech istotnych dla zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu, takich jak np. wiek, status zawodowy, wykształcenie, płeć, niepełnosprawność. Opis zawarty przez Wnioskodawcę powinien świadczyć o znajomości grupy docelowej projektu i możliwości efektywnego wsparcia tej grupy poprzez zadania zaplanowane do realizacji w ramach projektu.

Należy wskazać wiarygodne źródła pozyskania danych o skali zainteresowania planowanym wsparciem projektowym i opisać, w jaki sposób określone zostało zainteresowanie potencjalnych uczestników/uczestniczek projektem. Jednocześnie wszystkie wskaźniki, które Państwo wpiszą we wniosek, powinny być przypisane do zadań we wniosku. Wskaźniki powinny być przypisane do tych działań w projekcie, których dotyczą. Np. jeżeli planują Państwo udział w projekcie osób 50+, to należy wskazać, ile osób z tej grupy wiekowej, weźmie udział w poszczególnych kursach językowych i w kursie komputerowym. Z kolei jeżeli dla osób 50+ dedykowany jest wyłącznie kurs komputerowy, to wówczas wskaźnik ten należy zawrzeć wyłącznie przy zadaniu dotyczącym kursu komputerowego.

PYTANIE:

W części wskaźników ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych występuje odwołanie do Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Kształcenia UNESCO 2011. Czy jako beneficjenci powinniśmy stosować unijne źródło prawa, a zatem stosować Międzynarodową Standardową Klasyfikację Edukacji (ISCED) z roku 2011?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, należy stosować Międzynarodową Standardową Klasyfikację Edukacji (ISCED) z roku 2011. informacje na temat odniesienia klasyfikacji ISCED do polskiego systemu edukacji można znaleźć na stronach Ministerstwa Edukacji Narodowej.

PYTANIE:

Planujemy realizację szkoleń komputerowych. We wniosku o dofinansowanie przyjmujemy wskaźnik rezultatu bezpośredniego: Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu. Zgodnie z zał.nr 2. Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020 – EFS, kwalifikacje należy rozumieć jako formalny wynik oceny i walidacji, który uzyskuje się w sytuacji, kiedy właściwy organ uznaje, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy. Czy w wymienionym wskaźniku powinniśmy uwzględnić tylko uczestników, którzy pomyślnie zdadzą egzamin zewnętrzny i zdobędą certyfikat?

ODPOWIEDŹ:

Należy wskazać liczbę uczestników, którzy pomyślnie zdadzą egzamin zewnętrzny i zdobędą certyfikat.

PYTANIE:

Czy w sytuacji, gdy beneficjent - szkoła językowa nie ma uprawnień do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych kończących się wydaniem uznawanych certyfikatów językowych, zadanie związane z organizacją i przeprowadzeniem tych egzaminów potraktować należy jako zlecenie zadania merytorycznego (limit 30% wartości projektu)?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, zlecenie usługi merytorycznej oznacza powierzanie wykonawcom zewnętrznym, nie będącym personelem projektu, realizacji działań merytorycznych przewidzianych w ramach danego projektu np. zlecenie usługi szkoleniowej. Jako zlecenia usługi merytorycznej nie należy rozumieć zakupu pojedynczych towarów lub usług (chyba, że stanowią one część zleczonej usługi merytorycznej).

W przedmiotowym przypadku, gdy za realizację wszystkich zadań merytorycznych związanych z certyfikacją uczestników tj. organizację i przeprowadzenie egzaminów oraz wydanie certyfikatów odpowiada podmiot zewnętrzny, powyższe działanie będzie mieć charakter zlecenia usługi merytorycznej. Jednocześnie należy pamiętać, że zgodnie z zapisami Regulaminu koszt dotyczący uzyskania certyfikatów zewnętrznych musi być wykazany poza planowaną usługą szkoleniową objętą stawką jednostkową.

PYTANIE:

Proszę o wykładnię - w zakresie zadań zleconych. Na potrzeby realizacji zadania związanego ze szkoleniami językowymi i szkoleniami TIK zostaną przeprowadzone egzaminy zewnętrzne i będą wydawane certyfikaty przez zewnętrzną jednostkę certyfikującą, przy czym organizacją egzaminów (wynajem sal, kontakt z uczestnikami, przekazanie certyfikatów), Beneficjent zajmie się samodzielnie, resztę - wykona podmiot zewnętrzny. Czy wydatek związany z organizacją egzaminu i wydaniem certyfikatu Beneficjent powinien uznać za zlecenie usług merytorycznych innym podmiotom?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, zlecenie usługi merytorycznej oznacza powierzanie wykonawcom zewnętrznym, nie będącym personelem projektu, realizacji działań merytorycznych przewidzianych w ramach danego projektu np. zlecenie usługi szkoleniowej. Jako zlecenia usługi merytorycznej nie należy rozumieć zakupu pojedynczych towarów lub usług (chyba, że stanowią one część zleczonej usługi merytorycznej) oraz angażowania personelu projektu.

W przedmiotowym przypadku, gdy za organizację zadań związanych z certyfikacją uczestników tj. organizacją egzaminów, wydanie certyfikatów odpowiada beneficjent, a podmiot zewnętrzny tylko przeprowadza zorganizowany egzamin, powyższe działanie nie będzie mieć charakteru zlecenia usługi merytorycznej.

PYTANIE:

Co dokładnie można zrobić w przypadku, kiedy sytuacja przedstawia się inaczej niż w założeniach naszego wniosku? Na jakiej zasadzie podpisywane są aneksy do umowy?

ODPOWIEDŹ:

Zgodnie ze wzorem umowy o dofinansowanie projektu, Beneficjent może dokonywać zmian w Projekcie pod warunkiem ich zgłoszenia w formie pisemnej Instytucji Zarządzającej nie później niż

na 1 miesiąc przed planowanym zakończeniem realizacji Projektu oraz przekazania aktualnego Wniosku i uzyskania pisemnej akceptacji Instytucji Zarządzającej w terminie 15 dni roboczych. Akceptacja, o której mowa w zdaniu pierwszym, dokonywana jest w formie pisemnej i nie wymaga formy aneksu do niniejszej umowy.

Należy jednak pamiętać, iż zmiany odnoszą się każdorazowo do zaakceptowanej wersji wniosku o dofinansowanie i nie mogą w znaczący sposób modyfikować pierwotnych założeń Projektu; nieodpuszczalne są zmiany, których rezultatem byłoby nieprzyznanie Projektowi dofinansowania, gdyby podlegał on w zmienionym kształcie ocenie w procedurze wyboru Projektu do dofinansowania.

Jeśli chodzi o zmiany nie wymagające zgody IZ, Beneficjent może dokonywać przesunięć w budżecie Projektu określonym we wniosku o dofinansowanie do 10% wartości środków w odniesieniu do zadania, z którego przesuwane są środki, jak i do zadania, na które przesuwane są środki w stosunku do zatwierdzonego Wniosku bez konieczności zgłaszania zmiany Instytucji Zarządzającej.

Przesunięcia te nie mogą jednak:

- 1) zwiększać łącznej wysokości wydatków dotyczących cross-financingu;
- 2) zwiększać łącznej wysokości wydatków dotyczących zakupu środków trwałych;
- 3) zwiększać łącznej wysokości wydatków ponoszonych poza terytorium kraju i UE;
- 4) zwiększać łącznej wysokości wydatków dotyczących zadań zleconych;
- 5) wpływać na wysokość i przeznaczenie pomocy publicznej przyznanej Beneficjentowi;
- 6) dotyczyć kosztów rozliczanych w sposób uproszczony.

Natomiast w przypadku wystąpienia oszczędności w projekcie powstałych w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub zasady konkurencyjności, przekraczających 10% środków alokowanych na dane zadanie, mogą one być wykorzystane przez Beneficjenta wyłącznie za pisemną zgodą Instytucji Zarządzającej. W przypadku braku zgody na wykorzystanie oszczędności, o których mowa powyżej, Instytucja Zarządzająca może pomniejszyć wartość Projektu.

Ponadto, w razie zmian w prawie krajowym lub unijnym wpływających na wysokość wydatków kwalifikowalnych w Projekcie strony mogą wnioskować o renegotjację umowy, o ile z analizy wniosków o płatność lub/i przeprowadzonych kontroli zachodzi podejrzenie nieosiągnięcia założonych we wniosku rezultatów Projektu.

W projekcie rozliczanym w oparciu o uproszczone metody Beneficjent nie może dokonywać zmian w Projekcie w zakresie kwot ryczałtowych (dotyczy wysokości kwot i wskaźników). Wskaźniki mogą podlegać zmianie jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po zatwierdzeniu przez Instytucję Zarządzającą.

Należy jednak pamiętać, iż w przypadku gdy w zakresie postępu rzeczowego Projektu Instytucja Zarządzająca stwierdzi, że zadania nie są realizowane lub ich realizacja w znacznym stopniu odbiega od umowy, w szczególności harmonogramu określonego we Wniosku, Instytucja Zarządzająca może rozwiązać umowę z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

Zmiany w treści umowy wymagają formy aneksu do umowy. Nie dotyczy to zmiany w treści umowy związanej ze zmianą adresu siedziby Beneficjenta i Partnerów, aktualizacji harmonogramu płatności oraz pomniejszenia wartości projektu i wartości dofinansowania w przypadku stwierdzenia w Projekcie nieprawidłowości. Szczegółowe informacje odnośnie aneksowania umowy znajdują się w paragrafie 25 wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach RPO WD 2014-2020 współfinansowanego ze środków EFS stanowiącej załącznik nr 10 i załącznik nr 11 do Regulaminu konkursu.

PYTANIE:

W projekcie zakładamy wartość kosztów pośrednich jako określony procent kosztów bezpośrednich. Co w przypadku, gdy faktycznie poniesiemy niższe koszty w ramach kosztów bezpośrednich niż zakładaliśmy? Czy wpływa to na wartość dofinansowania kosztów pośrednich? Czy należy je wtedy proporcjonalnie zwrócić?

ODPOWIEDŹ:

Procentowy ryczałt kosztów pośrednich jest wskazany w umowie o dofinansowanie projektu, a jego wysokość zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, jest uzależniona od wartości projektu.

Koszty pośrednie rozliczane są wyłącznie z wykorzystaniem następujących stawek ryczałtowych:

- a) 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości do 1 mln PLN włącznie,
- b) 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN włącznie,
- c) 15% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN włącznie,
- d) 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości przekraczającej 5 mln PLN.

Ryczałt ten jest podstawą do rozliczania kosztów pośrednich we wnioskach o płatność w zależności od wysokości przedstawianych do rozliczenia wydatków bezpośrednich zgodnych z budżetem projektu i ww. wytycznymi.

W świetle powyższego z uwagi na fakt, iż koszty pośrednie wykazywane są we wnioskach o płatność proporcjonalnie do wydatków bezpośrednich, nie ma możliwości uznania za kwalifikowane ich wyższej wartości niż ta, która wynika z wartości zatwierdzonych przez Instytucję wydatków bezpośrednich wykazanych w przedłożonych wnioskach o płatność.